

USNESENÍ

Výboru pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace ve věci neuznatelnosti DPH v rámci Národního plánu obnovy

ze dne 29. března 2022

Národní plán obnovy České republiky (NPO) představuje jeden ze zásadních nástrojů pro možnost oživení a zvýšení odolnosti ČR v širším celospolečenském významu, a umožňuje ČR lépe reagovat, jak pandemickou situaci spojenou s nemocí Covid-19, tak i na další aktuální výzvy evropské společnosti. Celkově má ČR možnost čerpat granty ve výši cca 180 mld. Kč, které mají být podpořeny v rámci evropského nástroje Recovery and Resilience Facility (RRF - Nástroj pro oživení a odolnost). NPO byl schválen usnesením vlády č. 467, ze dne 17. 5. 2021, a Evropská komise následně schválila český NPO, a vytvořila rámec jeho implementace, na základě Prováděcího rozhodnutí Rady (Council Implementing Decision – CID) o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ze dne 31. 8. 2021. Na základě uvedeného rozhodnutí – CID podepsala ČR s Evropskou komisí dohodu o financování. Česká republika obdržela v září 2021 po podpisu dohody o financování (mezi ČR a EK) předfinancování ve výši 13 % z celkové alokace (915 mil. EUR).

Zásadním bodem implementace NPO je skutečnost, že CID obsahuje přesně stanovené milníky a termíny, které musí Česká republika vůči EK splnit, aby naplnila závazky NPO a bylo možné postupně realizovat projekty, včetně uvolnění příslušné části schválených finančních prostředků. Proces implementace NPO je nutné ukončit, včetně příslušného nárokování plateb, nejpozději do konce roku 2026. V únoru 2022 proběhla revize implementace NPO provedená ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (Delivery Unit), která konstatovala mimo jiné, že jedním ze zásadních problémů pro celkovou implementaci NPO je nedořešení financování na úrovni ČR, a to především v oblasti uznatelnosti DPH. DPH je obecně nezpůsobilým výdajem z Nástroje pro oživení a odolnost a je tedy nutné nalézt systémové řešení, jak tuto situaci na úrovni ČR vyřešit. Na nedořešení této situace upozorňují dlouhodobě různé platformy zastoupené i v rámci implementační struktury NPO, a včetně debat na posledních jednáních Řídícího výboru a Výboru NPO v termínu 02-03/2022. Klíčovou v této problematice hraje Ministerstvo financí ČR.

Při diskusích na různých platformách bylo jasně odmítnuto řešení v podobě přenesení DPH na příjemce dotace, neboť to naprosto neodpovídá původně stanovenému tzv. costingu příslušných komponent a reforem NPO, kde již bylo spolufinancování konečných příjemců stanoveno. Tento způsob by tak měl za následek výrazné zvýšení spolufinancování a snížení schopnosti realizace projektů v rámci NPO ze strany příjemců. Toto riziko je zcela zásadní pro příjemce z řad nestátních neziskových organizací. Jedná se tedy o zcela zásadní věc, která může ve svém důsledku výrazným způsobem představovat riziko pro plnění milníků NPO, resp. pro jeho celkovou implementaci. Již připravené projektové záměry jsou nyní, z hlediska DPH, nesystémově řešeny a vyhlášení některých implementačních výzev je touto, neřešenou situací i pozdrženo, a zvyšuje se tak riziko nesplnění milníků s ohledem na striktně daný časový harmonogram. Neřešení situace DPH má rovněž za následek prohloubení dalších rizikových faktorů spojených především s investičními projekty, a to v podobě kupříkladu velmi turbulentního a sektorově vyhraněného trhu v oblasti stavebnictví, kdy nejistota jak v oblasti cenotvorby, tak časových rámců, je v ČR zcela bezprecedentní. A další odkládání systémového rozhodnutí na straně Ministerstva financí tyto rizika dále prohlubuje. Vytvoření

systémového přístupu k hrazení DPH lze pojmout přes tzv. daňově neutrální řešení, kdy hrazení DPH, z navýšených kapitol jednotlivých vlastníků komponent, se postupně do státního rozpočtu, přes příslušné odvodové mechanismy, vrátí. Dle analýzy provedené Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (Delivery Unit) se požadované prostředky na pokrytí DPH pohybují v řádu cca 13 mld. Kč až do ukončení realizace Národního plánu obnovy.

Usnesení Výboru pro EU:

Výbor pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (Výbor pro EU) upozorňuje, že v případě nedofinancování DPH ze státního rozpočtu bude ohroženo čerpání dotací z Národního plánu obnovy (NPO), a to zejména v oblasti infrastruktury a poskytování sociálních služeb, vzdělávání a kultury prostřednictvím neziskových organizací, které nedisponují volnými prostředky na spolufinancování projektů. Výbor pro EU se obrací na Ministerstvo průmyslu a obchodu, jako koordinační orgán NPO, s žádostí o systémové řešení DPH u projektů financovaných z NPO u realizátorů z řad neziskového sektoru. Výbor pro EU vnímá problém nedofinancování DPH ze státního rozpočtu jako systémový napříč celým rámcem NPO a vyzývá k celkovému vyřešení.